



# PO TAURAGNŲ DANGUM

*Tauragnų krašto bendruomenės laikraštis*

*2016 gegužė Nr.85*



## KVIEČIAME

**Gegužės 14 d. 15 val.** kviečiame visus kartu pasidžiaugti Bendruomenės 13-uju gimtadieniu, pasigrožėti žydinčiomis vyšniomis Eugenijos Šimkūnaitės sodelyje, išmokti Sekminių dainų bei žaidimų.

Renkamės miestelio centre, prie stogastulpio, šalia Vyšnių sodelio. Jeigu lytų lietus – kultūros namuose.

## Programa

### Gimtadienio sveikinimai.

**Folklorinių kolektyvų pasirodymai** su Sekminių programa. Dalyvauja Kultūros centro-**Dusetų** dailės galerijos folklorinis ansamblis „Du sietai“. Vadovė Sigita Gudonienė.

**Švenčionėlių** kultūros centro sutartinių ansamblis „Lakiūtė“. Vadovė Milda Petkevičienė.

Utenos KC **Tauragnų** skyriaus folklorinis ansamblis. Vadovė Vilma Valienė.

**„Chorų karai“** (Vyšnių sodelyje).

**Vaišės.** Sekminių kiaušiniene. Dilgėlių sriuba. Sūris su vyšnių uogiene. Žolelių arbata ir kt.

**Gimtadienio tortas ir kava** (Kultūros namuose)

Projektą „Bendruomeninių tradicijų puoselėjimas Tauragnuose“ remia Utenos r. savivaldybė.

Projektą „Atgaivinkime senąsias tradicijas“ remia Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

**Nuo 14 val.** kultūros namų kieme galėsite susipažinti su Utenos priešgaisrinės tarnybos darbu bei jų naudojama įranga.

**Laukiame visų!**

O gegužio naktis – pavojinga,  
Tu nubrisi į sodą gilyn,  
Atsistosi po vyšniomis – sninga,  
Ir prikris šilto sniego širdin.

Ir netirpsta, netirpsta tas sniegas,  
O per sniegą lyg žingsniai – girdi? –  
Ir nelauki tarytum tu nieko,  
Bet plasnoja kaip paukštė širdis.

Ir iš tolo kažkas tyliai šaukia, –  
Taip nuo sniego širdy neramu.  
Pirmą sykį tavęs šiąnakt laukia  
Kelias ne į namus – iš namų.

Nes už upės lakštingalos plaka...  
Nežinai, ko juokies ir verki...  
Ir naktis švelniai liečia tau kaktą  
Tu Pavasariu, mielas, sergi...

Juozas Erlickas

## Gegužės mėnesio jubiliejai Sveikiname!

**60 metų jubiliejų švenčia**  
*tauragniškis Osmundas Papirtis;*

**70 metų sukaktį pažymi**  
*Stasė Šeduikienė*

*iš Nečioniškio kaimo ir Bronė*  
*Rožienė iš Ryliškių kaimo;*

**75 metai sukaunka Jonui Vaičiūnui**  
*iš Stūglių kaimo;*

**80 metų sukaunka Vytautui**  
*Juozapui Musteikui iš Vyžių;*

**90 metų jubiliejaus sulaukė**  
*Zofija Musteikienė iš Vyžių ir*  
*Stanislovas Židonis iš Šeimaties;*

**95 metų jubiliejų švenčia**  
*tauragniškę*  
*Ona Rakauskienė*



## Danguolė Grabauskienė Minėjome Kultūros dieną

Scenos gilumoje, per visą sieną – žydinti balta akacija. Po ja sėdi pasipuošusios baltomis suknelėmis mažųjų modeliukų mokyklos mergaitės. Jos atrodo tarsi nužengusios iš pasakos, iš kokių nors karaliaus rūmų, kur vyksta prašmatnus pokylis. Akinančio baltumo rūbai, šukuosenos, dailūs bateliai... Skamba poeto Henriko Radausko žodžiai: „Aš nestatau namų, aš nevedu tautos, aš sėdžiu po šakom akacijos baltos...“ Taip balandžio 15 d. prasidėjo pasaulinės Kultūros dienos paminėjimas Tauragnuose.

Henriko Radausko žodžiai pasirinkti ne atsitiktinai. Kultūros darbuotojas juk nekuria materialinių vertybių, jis – ne politikas ir „neveda tautos“, jis tiesiog stengiasi sukurti kažką gražaus ir prasmingo, kad atėjęs į renginį žmogus išeitų iš jo radęs sau kažką artima. Ir eilėraštyje pabrėžiamą žmogaus bendrystę su žydinčiu medžiu (grožiu) puikiai papildė mergaitės, kurios muzikai skambant vaikščiojo šalia tos žydinčios akacijos. Ačiū jų vadovei Jolantai Mikalauskienei.

Po mergaičių pasirodymo gražiausias dainas ir melodijas dovanojo Utenos trečiojo universiteto mišrus romantinės muzikos ansamblis „Ukvata“ (vadovė Agnė Rakauskienė). Buvo smagu žiūrėti ir klausytis pagyvenusių žmonių atliekamų dainų ir, kaip visada, kai scenoje pasirodo senjorai, pasidžiaugti, kad žmonės suranda laiko dainai, kad nesėdi užsidarę namuose, kad prasmingai save realizuoja. Stebino ir vadovės sugebėjimai – juk ne juokas „suvaldyti“ tokį gausų būrį dainininkų. Scenoje jų buvo per dvidešimt.

Vėliau pasirodė jau tauragniškiai – „Moko“ mėgėjų teatras pakvietė pažiūrėti puikų spektaklį – D. Čepauskaitės „Pupos“. Režisierė Loreta Juškėnienė. Spektaklis jau kartą tauragniškiamis rodytas, tačiau ir antrą kartą žiūrėti nepabodo, vis naujų spalvų įgauna.

Kol mes klausėmės dainų, žiūrėjome spektaklį, Vidas Juknevičius

virė troškinį, kuriuo paskui visi vaišinosi ir Vido kulinarius sugebėjimus gyrė.

Smagu, kai šventę po kruopelytę suneša visi. Juo labiau, kad Kultūros diena – visų mūsų bendra šventė. Prie kultūrinio miestelio gyvenimo vienaip ar kitaip prisidedame daugelis iš mūsų.



Scenoje – mažųjų modeliukų mokyklos mergaitės



Dainuoja „Ukvata“

-----

## Danguolė Grabauskienė „Jeigu ne mano mama...“

Balandžio 30 d. vyko šventė, skirta Motinos dienai.

Renginio pradžioje į sceną su savo mamomis lipo vaikai ir tarė pačius šilčiausius žodžius savo mamoms. Regina savo mamai Julijai Deveikienei dėkinga už tai, kad turi tiek daug artimų plakančių širdžių (brolį ir seserį); Justas Šinkūnas sakė, kad, jei ne mama, jis nemokėtų pagaminti šaltibarščių ar iškepti bulvinių blynų... Matas Paukštė kalbėjo, kad, jei ne mama, jis nežinotų, kaip gera turėti seserį ir brolį ir kokia skani yra braškių uogienė... Jonė Šinkūnaitė dėkinga savo mamai, kad ši skatina visur dalyvauti ir, jei ne mama, ji nebūtų taip gražiai pasipuošus



ir su tokia gražia šukuosena... Vaikams kalbant susirinkusieji ekrane galėjo pamatyti Reginą, Justą, Matą, Jonę, kai šie dar buvo visai maži. Baigę kalbėti vaikai įteikė mamoms po tulpės žiedą.



Julija Deveikienė su dukra Regina apie 1968 metus



Darželinukų pasirodymas

Vėliau į sceną lipo darželio vaikučiai, kurie mamoms skyrė gražiausius žodžius, daineles ir dovanėles. Ir visai nesvarbu, kad susiklausymo ir rimties mažiesiems, aišku, trūko, viską atpirkio jų nesužadintas nuoširdumas.



Scena iš spektaklio

Darželinukus keitė mokinukai, gražiai pasveikinę ne tik mamas, bet ir močiutes. Moterų vokalinis ansamblis „Gelmė“ (vadovė Vilma Valienė) taip pat padovanojo susirinkusiems keletą prasmingų dainų.

Pertraukėlės matu tradiciškai saldžiu prizu buvo apdovanota viena iš mamų, kuri kartu su savo vaikučiais aktyviai dalyvauja miestelio gyvenime. Šįkart tortą Tauragnų krašto bendruomenė skyrė Sallijai Deveikienei.

Po pertraukėlės nuotaikingą premjerinį spektakliuką – A. Lindgren „Emilis iš Lioneborgos“ – parodė Vaikų ir jaunimo dramos studijos vaikai, vadovaujami režisierės Loretos Juškėnienės. Visada džiaugiamės, kad Tauragnuose nėra negabių vaikų – juk vaidina beveik visi mokiniai. Kiekvienam surandamas vaidmuo, kad ir pats mažiausias, ir vaikui suteikiama galimybė išbandyti save scenoje. Net patys judriausi atėjus metui pasirodyti būna susikaupę, stengiasi pasirodyti kuo geriau ir visada sulaukia gausių aploдимentų.

Po renginio susirinkusieji apžiūrėjo mamų ir močiutėlių rankdarbių parodą. Čia galėjome pasigrožėti Sallijos Deveikienės, Ievos Kuliešienės, Alfonijos Levčenkos, Linos Paukštienės, Vandos Umarienės darbais. O Janės Šinkūnienės sukurtus labai originalius drabužius iš popieriaus demonstravo patys vaikai (matote **nuotraukoje**).



### KVIEČIAME

**Gegužės 27 d. 19 val.** kultūros namuose skambės gitarų muzika.

„Sugalvok man vakarą su žiburiu...“, – taip pavadino vakarą, skirtą gitarų muzikos gerbėjams. Koncertuos Jūsų jau pamėgti atlikėjai, o taip pat matysite ir naujų veidų. Sekite skelbimus ir ateikite!



**Aldona Kirkienė**  
**Pasisemkime ilgaamžiškumo iš**  
**mūsų senolių**



**Veronika Šinkūnatė**, 94 m., Taurapilio k.



**Stanislava Balčiūnaitė**, 84 m., Taurapilio k.



**Jadvyga Grašienė**, 93 m., Taurapilio k.

Dukrai Neringai reikėjo drauge su bendraklase paruošti projektinio darbo „Ilgaamžiškumo paslaptys“ pristatymą.

Padėjau mergaitei nuvažiuoti pas kaimo senolius ir išsiaiškinti jų ilgaamžiškumo priežastis. Kas mane labai sužavėjo? Ogi kaimo žmonių nuoširdumas, atvirumas, paprastumas – ko labai pasigendu bendraudama su šeimomis mieste. Tai nepaprastos valios žmonės, patyrę daug sunkumų ir išsaugoję tokias vertybes, kurias verta prisiminti šiandieną. Gal dėl to jie sulaukę gražaus amžiaus džiaugiasi savo atliktais darbais, nugyventu gyvenimu, laimingi bendraudami su artimaisiais ar puikiais kaimynais. Jų gyvenimai – tai atverstos knygos, kurios daug pasako, jeigu jas skaitai.

Taigi kokias paslaptis atskleidė Taurapilio ir Sėlės kaimo ilgaamžiai?

**Veronika Šinkūnatė** savo gyvenimą apibūdina kaip labai sunkų. Anksti liko našlaitė, dirbo įvairius ūkio darbus. Mokėjo ir žemę dirbti, ir sėti, ir pjauti. Keldavosi labai anksti ir guldavo saulei nusileidus. Maitinosi tuo, ką užsiaugindavo savo ūkyje, įvairių gėrybių parsinešdavo iš miško ir pievų. Turi savo dūminę pirtį, kurioje kartą per dvi savaites prausiasi. Nesirgusi jokiais rimtesnėmis ligomis. Savo gyvenime buvo linksma, mėgo dainuoti, vaidino Šimkūnų klojimo teatre. Dabar dar gali pasigaminti valgį, vaikšto lauke, žiūri serialus ir klausosi žinių. Džiaugiasi savo artimaisiais, anūkais, kurie aplanko, atveža *smagurių*, kuriuos ji taip labai mėgsta.

**Stanislava Balčiūnaitė** visą gyvenimą buvo gera siuvėja. Maitinosi savo pagamintu maistu. Mėsa, pienas ir kiti produktai – viskas, ką turėjo – iš savo ūkio.

Ji labai nuoširdi ir gailestinga kitiems: šelpia neturtingus, padeda ir moko siuvėjo amato. Šiuo metu siuvėjai nereikia akinių, ji kartais siūna ar taiso drabužius. Nevartoja jokių vaistų, peršalimo ligas gydosi žolelėmis. Džiaugiasi turėjusi senelio brolių – knygnešį (Mataušas Balčiūnas-Medinis, pastaba autorės), siekia įamžinti jo atminimą. Tiki ateitimi, džiaugiasi gerais kaimynais ir savo užaugintu sodu. Ramybę randa maldoje.

**Jadvyga Grašienė** pasakojo, kad nelengvas gyvenimas prasidėjo nuo 11 metų, kai liko našlaitė. Sunkus fizinis darbas užgrūdino ir davė kantrybės. Pasak Jadvygos, „buvau stipri ir fiziškai, ir psichologiškai, gal dėl to, kad keiktis neišmokau ir visada turėjau vilties tikėti geresniu gyvenimu. Valgiau viską, ką spintelėj rasdavau. Lašiniai, duona, kiaušiniai, pienas – pagrindiniai produktai. Namuose visada būdavo pilna svetimų žmonių, nes labai gražiai sugyvenome su kaimynais, vieni kitiems padėdavome“.

Jadvyga turi labai gerą atmintį, prisimena net datas, vardus, senus įvykius. Buvo labai gabi, viską mokėjo. Mokykloje neturėjusi ką veikt, nes skaityti išmokiusi mama.

Šiuo metu senolė džiaugiasi puikia atmintimi, domisi politika, stebi pasaulio įvykius, klauso „Marijos“ radijo.

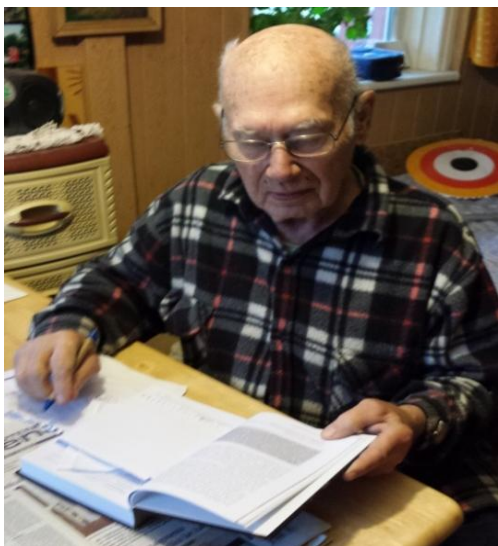
Jadvygai padeda vaikai, anūakai. Tačiau ji vis dar ruošiasi pavasario darbams, daržų sodinimui, priežiūrai. Labai mėgsta prižiūrėti gėles.





**Angelė** (82 m.) ir **Jonas** (84 m.) **Šinkūnai**, Taurapilio k.

Šie senoliai kartu gyvena jau 54 metus. Visą gyvenimą praleido kaime. Kartu dirbo, augino vaikus, laikė gyvulius. Ką turėjo, tą ir valgė. Bet netrūko nei duonos, nei mėsos, iš parduotuvės nebent kruopas pirkdavo. Šiuo metu dar laiko karvę, vištas. Jonas – geras bitininkas. Pas juos niekada netrūksta medaus. Žmonės labai vaišingi, dažnai mėgsta medumi atsilyginti. Sugyveno gražų amžių todėl, kad, pasak Angelės, neturėjo žalingų įpročių. Visus pykčius paleisdavo juokais, tarpusavyje sutardavo, padėdavo vienas kitam.



**Algimantas Bartkevičius**, 84 metų; Sėlės k.

**Algimantas Bartkevičius** su tėvais buvo ištremti į Sibirą dešimčiai metų. Labai šviesaus proto senolis su skausmu prisimena Sibire išgyventus metus. Tai laikotarpis, kai ne tik reikėjo būti fiziškai stipriam, bet ir morališkai nepalūžti.

Vadovaujasi posakiu: „Valgau tam, kad gyvenčiau, bet negyvenu tam, kad valgyčiau“. Savo gyvenimą paaukojo medicinai, gydė žmones. Yra išleidęs keletą knygų apie ligas, Sibirą. Ir dabar tęsi savo darbus. Labai įdomus pašnekovas, pilnas energijos, humoro jausmo. Svarbiausia, pasak jo, nereikia turėti žalingų įpročių, mylėti save ir duotą gyvenimą. Nugalėti sunkumus padeda perskaityta knyga, geri darbai ir supantys geri žmonės.

Norėčiau visiems senoliams, sulaukusiems gražaus amžiaus, palinkėti stiprios sveikatos, džiaugtis kiekviena išaušusia diena, o dabar – žydinčiu pavasariu. Stiprybės Jums!

O čia dar truputį statistikos iš interneto.

Ar sulauksime šimto metų? Neseniai kinų genetikai nustatė, kad atsakymas į šį klausimą priklauso nuo paveldėtos genetikos tik 25 procentais, o likusius 75 proc. lemia gyvenimo būdas, psichoemocinė pusiausvyra, atsparumas stresams ir ekologija. Taigi didžiąją dalį faktorių mes galime reguliuoti patys.

Šiandien pasaulyje gyvena apie 145 tūkstančiai šimtamečių.

Pagal vidutinę gyvenimo trukmę pasaulyje ilgiausiai gyvena japonai: moterys siekia 86 metus, vyrai – 79,6.

Pagal vidutinę gyvenimo trukmę Europoje pirmauja Italija (79 metai), San Marinas (83 metai). Lietuvoje žmonės gyvena bene trumpiausiai iš visos Europos Sąjungos šalių – vyrai vos 68, o moterys – 79 metus.

Pasaulyje daugiau šimtamečių moterų nei vyrų (septynioms-aštuonioms moterims tenka vienas vyras).

## APIE SPORTĄ

Baigėsi 2016 metų Utenos r. seniūnijų sporto žaidynės. Nors bendroje suvestinėje tauragniškiams šikart nepavyko iškovoti prizinės vietos, tačiau medalius dar iškovojo seniūnijos vyrai. Modestas Gimžauskas, Arūnas Gimžauskas, Mindaugas Gimžauskas, Mantas Kamarauskas, Andrius Pošiūnas, Ernestas Gaidelis ir Mantas Kulionis virvės traukimo varžybose užėmė **III vietą**. Sveikiname!



**Stipriausi rajono vyrai**

Bronė Juknevičienė

## Darbas ir rūpestis be išeiginių...



Šiandien straipsnio tema... karvės. Gal straipsnis šiek tiek ir susijęs su Sekminėm, bet apie šios šventės papročius nerašysiu. Bendruomenės pirmininkės Danguolės pasiūlyta tema suintrigavo. O kodėl gi nepasikalbėjus su tais žmonėmis, kurie dar laiko karvutes? Jų vis mažėja. Mano gatvėje nė vienas žmogus karvutės nebeturi, nors dar visai neseniai rytą–vakarą kaimynus matydavau važiuojančius su pieno bidonėliais. O koks skanus būdavo Gražinos Čečergienės pagamintas sūris!.. Taigi pasitaisau (rašysiu ne apie karves) ir kalbu apie žmones, kurie dar šį pavasarį išgins karvutes į laukus, o gal dar ir kitą pavasarį, ir dar kitą... Tiksliau, jie patys pasakojo, kaip seniai laiko karves, kodėl, kur deda pieną, kodėl Tauragnuose mažėja karvių ir t. t. Su visais nepasikalbėjau – labai gražios dienos gena į laukus ir daržus, gėda buvo trukdyti. Todėl labai ačiū moterims, kurios rado laiko šiek tiek pasišnekėti.

**Ona Vaišnorienė.** „Karves laikau nuo „gyvenimo pradžios“. Kiek save prisimenu, karves visada laikėm. Kai jau tėvai nebegalėjo, tai aš perėmiau. Niekada taip nebuvo, kad nelaikyčiau. Buvo ir buvo. Kai pieno buvo didesnė vertė, tai laikiau ir tris karves. Lengvumo nėra, bet šeimai reikia. Ir pienas, ir sviestas, ir grietinė, ir, žinoma, užsiėmimas. Melžiu du kartus per dieną, o būna ir tris. Išgenu laukan jau po gegužės 15. Tik man jau sunku vienai. Pagalbos jau reikia ir tvarte – mėšlą išmesti, Vilma melžti padeda, vasarą vandenį nuveža. Mano karvytė gera, meili, nori, kad ir paglostyčiau. Prie gyvulio pripranti... Parduodu pieną šiuo metu keturiems žmonėms, ima 1–2 kartus per savaitę 2 ar 3 litrus. Miestelyje karves laiko gal devyni žmonės. Labai mažai. Kodėl? Nes nėra naudos. Valstybė nepriima pieno, o ir su pašarais sunku. Jei vienas gyvena, tai kaip pasidarysi pašaro? Reikia pirkti. Vienais metais, kai reikėjo pirkti pašarus, tai litais sumokėjau tūkstantį. O žiemą reikia ir miltų, ir bulvyčių“. Dar pasišnekėjom apie sūrius. O. Vaišno-

rienė prisiminė, kokie skanūs buvo Aldonos Tartilienės sūriai iš saldaus pieno, sakė, kad gal reikėtų tokį suslėgti, nes niekada nebandė. Lauksim!

**Elena Kurlavičienė.** Karves laikau gal nuo 1972 metų. Iš pradžių vieną, kai buvo geros pieno kainos, laikiau keturias, dabar vėl tik vieną. Karvė labai reikalinga, kam man pieną parduotuvėj pirkti, kai galiu turėti savo, ir dar be chemikalų. Pieno, sviesto, varškės, sūrio ir mums, ir vaikams turim. Pienas išeina visas: turiu nuolatinę pieno pirkėją, būna, kad pažįstami paprašo, atvažiuoja iš Utenos pasiimti. Jei pieno daugiau, tai sūrį kasdien darau, jei mažiau – tai vieną dieną varškę, o kitą dieną sūrį paslegiu. Sviesto susimušu visai savaitei. Laikyti gyvulį nelengva, pririštas kiekvieną dieną, negali išvažiuoti, nepasakys gi karvei, kad man šiandien šventė ir aš tavęs nemelšiu ar nešersiu. Kol dar sveikata leidžia, tol ir laikom. Mes bendraujam su ūkininkais, jiems Povilas padeda techniką suremontuoti, o jie mums šieno atveža. Savo pievų neturim, nuomojam iš giminaičių, bet kai iš savų, tai už simbolinę kainą. Karvė save „išsilaiko“. Bet kad būtų didelis pelnas, tai jau taip nėra. O jei dar suserga, vėl reikia mokėti. Kažkada skaičiavom, kiek dar miestelyje yra karvių. Ne kažki kas, gal apie 10. Gal daugiau yra aplink mus, o kitam krašte, prie ežero, jau nė vienas nebeturi. Jei valdžia sumoka pinigų, kad nedirbtų, tai ir nelaiko gyvulių. Geriau pabūti *dykam*. Būtų daugiau karvių, tai būtų punktas, supirktų pieną. O dabar tokius pinigus sumokėjo, kad atsisakytų karvių, tai ir atsisakė. Senesni žmonės jau nebepagali, o jaunimas nenori. O dar ne vienas tingi dirbti, prieina laikas, parsineša *terbas* kruopų, ir gyvena laisvai“.

**Vita Šlepikienė.** Karves laikau jau 27 metus. Laikiau tris karves, gal jau kokie 12 ar 14 metų laikau vieną. Kai pieninė „dingo“, tai liko tik viena karvė. Visas pienas išeina gausiai šeimynai. Jei jo būtų daugiau, tai būtų ir pirkėjų. Tiesa, sūrį kartais suslegiu, kai paprašo. Darau sūrius, varškę, grietinę, sviestą. Jį lydau ir pasidarau labai gero sviesto – *gi* (*ghi* – išvalytas lydytas sviestas, pastaba autorės). Valdiškam darbe duoda išeiginių, o čia jų nėra. Sergi-nesergi, vis tiek reikia eiti. Negali karvei pasakyt, kad šiandien nėra nuotaikos ir aš pas tavę neisiu.

Šieną tenka pirkti, nėra galimybių patiems pasiruošti. Esu skaičiavus, kiek išlaidų reikia. Mano karvytė labai gera, pienas riebus, tai mums atsiperka. Paskaičiuok, kiek šeimai kas mėnesį reikia pieno, grietinės ir pan., ir pamatytum, kiek kainuotų. O čia natūralus produktas, savas, sveikas. Žinoma, priprastum ir prie parduotuvėj



pirkto, bet... Anksčiau buvo mažiau supratimo, o fiziškai lengviau. Dabar daugiau supratimo, bet jėgos senka. Kol dar galiu, tol laikysiu. Man atrodo, kad miestelyje gal 10 žmonių laiko karves. Tie, kas važinėja į darbą į Uteną, tiems neišeina laikyti. Kiti nenori tokio darbo, kuris be išeiginių. O kur seni žmonės, jie jau savo atidirbo“.

**Vitalija Vijeikienė.** „Karves laikau nuo pat pradžių, kai tik ištekėjau. Daugiausiai turėjom penkias. Dabar liko viena. Šieno turim savo, tik susuka į rulonus ūkininkai ir atveža. Spaudžiu sūrius, susimušu sviesto ir savo šeimai, ir broliams, ir kaimynams, jei prašo. Labai pati mėgstu sūrį, be sūrio neišsivaizduoju pusryčių. Paskaičiavus tai nelabai apsimoka laikyti karvę, bet kai neskaiciuoji išlaidų... Jei pats pasidarytum šieno, tai apsimokėtų. Šieną pirkti rulonais labai brangu. Kita vertus, savas sūris, savas pienas... Ir Matui (sūnui, pastaba autorės) padedu, ar bent įsivaizduoju, kad padedu. Tauragnuos gal kokie 10 žmonių turi karves. Dar labai daug, man taip atrodo. Turėdamas karvę žmogus yra *pririštas*: neišeisi, neišvažiuosi, karvė nepalauks. Karvė turi būti pamelžta, pagirdyta, perkelta, ją reikia prižiūrėti. Kitą gyvulį gali pašerti ir palikti, o karvės ne. Kai mirė vyras, karvės man reikėjo, kad būtų užsiėmimas. Kad kuo mažiau liktų laiko mintims... O dabar jau pavargau. Ganykla toli, labai sunku vandenį vežioti iš namų. Labai sunku bus atsisakyti karvės, bet galvoju parduoti. *Apsukos* nebe tos, krutu krutu po truputį, nors širdy dar atrodo, kad nesena, bet metai jau eina link 70, gal jau ir užtenka. Pagalvoju, kad, kai neturėsiu gyvulių, Matas gaus atlyginimą, ir aš jau pagyvensiu laisvai – be rūpesčių... Ar ateis ta diena?“

**Angelė Musteikienė.** „Karves laikėm nuo mažų dienų. Pas tėvus buvo, o, kai ištekėjau, davė tėvai pasogos vieną karvę. Čia atėjus radau dar dvi. Tik viena labai spardėsi, o kita buvo bergždžia. Pardavėm. Liko tik *pasoginė*. Po metų, prisimenu, birželio mėnesį labai griaudė, karšta, karvė ėmė zylioti zylioti, davės galva akmenin ir pakratė kojas. Likom be karvės. Utenoj turguj nusipirkom kitą, atsivedėm vestė iš Utenos. Tada nebuvo ir kuo sumoka už atvežimą. Išvedėm į ganyklą, o ten buvo nenuėsti dobilų kupstai, tai karvė ėdė ėdė tuos dobilus, o sena buvo, gal nepratus prie dobilų, nuėdė kupstus, aš dar pagirdžiau grovy... Nueinu vakare, ir ta kėpso išpampus... Ir vėl nėra nieko. Paskui prisigyvenom, tėvai atidavė veršingą telyčią, kitą užsiauginom iš teliuko. Kolūkio laikais vis dvi laikydavom. Kai pieninės nebeliko, laikėm tik vieną karvę. Senas pardavėm, užsiauginau telyčytę. Dabar jau ir šita suseno, baigiasi *kedencija* kaip ir man. Rudenį vis teliukas būna. Va taip ir vargstu. Sviesto, sūrio sau pasidarau, sudedu

į šaldiklį. Oi daug darbo su *sviestais* ir *sūriais*! Laikau dėl šeimos, o kita – gal ir nuobodu būtų. Kiaulių nebeduoda laikyti, tai bent karvė yra. Gal ir be karvės gyventumėm, kaip ir kiti gyvena. Pienas skanus, šviežias – ir savas. Brangiai gal ir kainuoja dabar parduotuvėj, aš net ir nesiteirauju, kai nereikia. Karvių miestelyje jau mažai beliko, aplink mus jau nebėra, Lauko gatvėj dar yra, dar keletas žmonių laiko. Pieno tikrai trūkumas miestelyje. Gal žmonės sveikatą saugo, pasiilsį be darbų. Aš pasiūliau vieniems žmonėms laikyti karvę, sakau, aš jau sena, man sarmata karvę laikyti, aš pas jus nueičiau pieno, bet jie nesutiko. Daug kas atrato ir jau nebenori. Jei dabar paršus leistų laikyti, tai gal ir aš sakyčiau, kad jau gal ir ne. Atrpatino nuo darbų. Mano metų jau ir jėgos nebe tos. Vienoj dienoj nereikia, kitoj reikia, o kai labai pavargstu – tai nebereikia nieko... Bet pasiilsiu, ir vėl gerai“.

**Ona Katinienė.** „Kai pradėjom dirbti kolūkyje 1972 metais, nuo tada ir pradėjom laikyti karves. Iš pradžių turėjom tris, vėliau dvi, o dabar jau tik vieną. Senyn einam, sveikata mažėja, tai ir karvių mažėja. Šieną perkam, kombinuotus pašarus. Vienas vargas, nes daug kainuoja: veterinaras, skiepai, sėklinimas, vitaminai, tai suserga... Jau „dedam kryžių“: rudenį žadam parduoti, nes niekam pieno nereikia. Dievo laimė, kad auginam veršį, tai sugirdom. Nežinau, kur žmonės nusiperka pieno. Per savaitę kaimynas pasiima pusantro litro pieno, dar dvi šeimos po tris litrus. Ir viskas. Nedarau nei sviesto, nei varškės, nei grietinės, nes nėra sveikatos. Sūrį dar kartais padarau, bet kitko tai jau ne. Niekas neapsimoka, viską reikia nusipirkti iš pensijos. Ganyklos netoli, leidžia ganyti žmonės, kurie jau nelaiko gyvulių. Melžiu tris kartus, vandenį reikia nusivežti. Vienais metais pievos išdžiūvo, tai reikėjo net iki Ingaunytės važiuoti. Vaikai pieno neima, sūrio neima, sviesto nevalgo. Tai kam laikyt? Mums pieno reikia tik kavai užsibalint ir su bulvėm rūgusio pieno. Tėvas sviesto nevalgo, tik kartais sūrį. Gal koki trilitrį per savaitę suvartojam. Naudos iš karvės kaip iš ožio pieno. Gal kaimynams reikia susikooperuoti po kelis ir laikyti karvę? Senelės dar laiko, o jaunimui nereikia. Seni žmonės – iš *papratimo*, jiems karvė kaip šeimos narys. Jaunimas geriau ateina su stiklainėliu. Tiems, kas dirba, karvė baisus kliuvinys. Vištai gali papilti lesalo ir palikti, o su karvėm daug vargo. Va, važiuojam ekskursijon – tai reikia karvę kartu vežtis? Vis galvoju, parduosiu karvę ir pailsėsiu. Šeštą rytė jau nebereikės keltis...“

Suskaičiavom, kad Tauragnų miestelyje dvylika žmonių laiko po vieną karvę. Jos kol kas dar tvartuose. Ar rasim kokią karvutę per Sekmines lauke, kur nors netoli, kad galėtume uždėti vainiką?

## Tęsiame rubriką „Iš pageltusių spaudos puslapių“ („Lenino keliu“ 1964 m.)

(parinko Danguolė Grabauskienė)

### Rezultatai džiugina (sausio 18 d.)

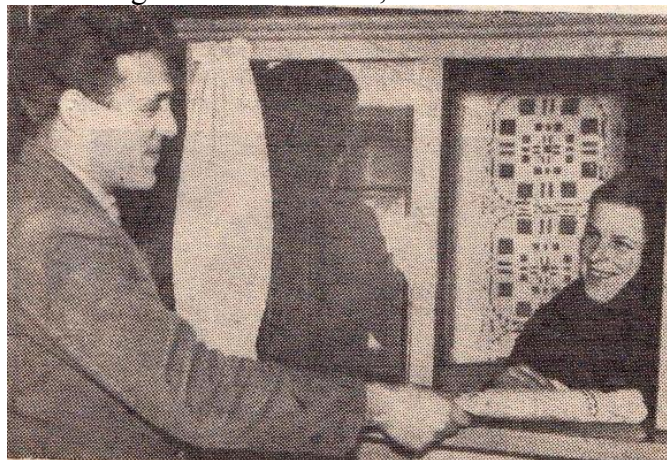
Jau treji metai, kaip Bronė Puodžiukienė dirba laiškininke „Šeduikių“ kolūkyje. II brigados žemdirbiai visada ją sutinka su džiaugsmu. Ji – visų laukiama, nes kiekvienam paaiškina, pataria, kokius leidinius užsiprenumeruoti, reguliariai pristato laiškus ir laikraščius. Todėl ir rezultatai džiugina: 1000 gyventojų ji turi išplatinusi 935 egzempliorius. Traktorininkas Alf. Ivonis, brigadininkas Ant. Ruzgas, kolūkietis J. Ivonis ir kiti yra užsiprenumeravę po 4-5 ir daugiau leidinių.

B. Puodžiukienės pastangos neliko nepastebėtos. Už gerą darbą rajono ryšių kontora ją apdovanojo Garbės raštu, o šiais metais įteikta pinigine premija.

Tai ir padėka už gerą darbą, o kartu ir paskatinimas dirbti dar geriau. Ir B. Puodžiukienė stengiasi, kad jos darbo rezultatai būtų dar geresni.

Nuotraukoje: Tauragnų ryšių skyriaus viršininkas K. Žvirblis atiduoda spaudą B. Puodžiukienei.

E. Bagočiūnienės tekstas, V. Kalasausko nuotr.



### Kodėl tyli draugininkai? (sausio 28 d.)

Tauragnų vartotojų kooperatyvo valgyklos pagamintais patiekalais tenka tik džiaugtis. Už tai ačiū reikia pasakyti virtuvės darbuotojoms. Tačiau susidariusi aplinka visada tik apetitą gadina. Čia kiekvieną dieną rasi kolūkiečius iš „Tauragnų“, „Ažuolo“, „Sėlės“, „Šeduikių“ kolūkių, kurie, nors bufete ir nėra alkoholinių gėrimų, virsta iš koto. Nuo čia ir reikia pradėti spręsti reikalą.

Gretimai už sienos yra maisto produktų parduotuvė. Čia nusipirkę degtinės, kolūkiečiai ją nudažo limonadu ir linksminasi. O juk tai žinoma ir kooperatyvo darbuotojoms, ir draugininkams. O kodėl tyli bufeto vedėjos A. Giedrienė ir V. Musteikytė?

Griežtą žodį tokiems savavaliautojams turi tarti ir Tauragnų miestelio draugininkai, kuriems ypač turi rūpėti viešojo tvarka.

St. Marganavičius

### Kas manyje gražu, dėkingas tau, mokytojau

(Balandžio 14 d., ištraukos)

Iš tikrųjų, kas dalyvavo mokytojų dienoje Tauragnuose, galėjo drąsiai pasakyti – įspūdinga mokytojų šventė.

Apie didelius mokytojo uždavinius, apie jo didelę įtaką visuomenėje pranešimą padaro Sirvydžių kolūkio pirmininkas St. Puodžiukas.

Mes džiaugiamės Šeimties aštuonmetės mokyklos mokytojais Stefa Maniušyte, J. Šeduikiu, Tauragnų vidurinės mokyklos mokymo dalies vedėja A. Kazickiene, Bajorų aštuonmetės mokyklos direktorium P. Ivoniu, L. Šyviene. Tai toli gražu ne visi mokytojai, kurie labai artimai bendrauja su visuomene, nuoširdūs draugai su kolūkiečiais. Didelį autoritetą visuomenės tarpe turi Tauragnų vidurinės mokyklos direktorė St. Dicevičiūtė.



### Kaip pakabinamą kelią kabino Feljetonas (liepos 4 d.)

Pagaliau vyrai atsikvėpė iš pat širdies gelmių. Net Labė subangavo, o Tauragno pakraštyje snūduriavusi lydeka pabudo ir nūrė po šiekštą. Milžiniškas darbas buvo baigtas. Tik pamanykit, susivienijimo „Lietžemūktechnika“ rajono skyriaus specialistai pakabinamą kelią pakabino!

– Gal pasivažinėsime? – trūktelėjo vežimėlį vienas iš „auksarankių“.

– Jeigu nori persikelti į rojus kurortus, važinėkis, o man dar visi čia, – tekstelėjo delnu sau į kaktą antrasis. – Geriau išnykim, kol tas kelias šiaip taip kabo ir kolūkio pirmininkas atostogauja.

Kaip tarė, taip padarė. Išvinguriavę popieriuję parašus ir palikę ilgai lauktą kiaulių šėrikių džiaugsmą – pakabinamąjį kelią, banguotes-



nį už patį Tauragnų kolūkio paviršių, – vyrai išgaravo kaip kamparas.

Tauragniškiai nelabai ir tesistebėjo. Jie gerokai įprato prie tokių „išgaravimų“. Juk dar 1961 metais ūkio vadovai paprašė „Lietžemūktechnika“ rajoninio ūkio specialistus sumontuoti kiaulidėje pakabinamą kelią. Ir štai 1963 metų vasarą Tauragno pakrantėje specialistai pasirodė. Vienas kitas tauragniškis net į ausį įsignybo – argi čia ne sapnas?

Tai buvo džiaugsmo, kai įkasė pirmuosius porą stulpų. Tačiau tie stulpai ir tebylojo, kad kolūkiečių nesapnuota, nes specialistai netrukus lyg į vandenį įkrito. Kolūkio valdyba pagalvojo, ar tik jie į Tauragno gelmes nenugarmėjo, jau ir užuojautą buvo sudėjusi. Gerai, kad nepaskelbė, nes lygiai po pusmečio vėl atbildėjo meistrai iš Utenos ir ėmė mosuoti dalbomis.

...Pagaliau dar vienas susitikimas su „auksarankiais“ iš rajoninio skyriaus. Jį aprašėme pradžioje. Tikimės, kad jis ne paskutinis, nes pakabinamu keliu, kurį taip ilgai kabino, šerikės naudotis negali – labia rizikinga.

#### V. Atkočiūnienė, Tauragnų kolūkio fermos vedėja

**Korespondento prierašas.** Pakabinamas kelias jau atiduotas eksploatacijai. Kas gi kaltas dėl jo įrengimo užvilkinimo? Ir susivienijimo „Lietžemūktechnika“ rajono skyriaus specialistai, ir pati kolūkio valdyba. Tai viena. O štai ir antroji medalio pusė: pakabinamas kelias sumontuotas nekokybiškai ir naudojimui kol kas netinka. Užuoat pašalinęs netvarką susivienijimo „Lietžemūktechnika“ rajoninio skyriaus gyvulininkystės fermų mechanizacijos inžinierius drg. Paežerinis aiškinasi, kad įrenginys naudojimui esą dar neatiduotas. Kai priminėme, jog ūkyje yra priėmimo aktas, jis kitaip ėmė kalbėti.

– Priduot pridavėm, bet darbas dar neužbaigtas. Užbaigsim...

Ir dar viena. Sužinojęs, kad medžiaga apie brokdarius bus spausdinama laikraštyje, inžinierius gana reikšmingai užtikrino:

– Aš taip nepraleisiu.

Tikriausiai drg. Paežerinis bėgios po įstaigas, bandys įrodinėti – čia jo reikalas.

Pasakysime tiek – gana tuščių žodžių, drg. Paežerini, laikas pašalinti netvarką.

M. Stundžia

#### Jų darbai džiugina žemdirbius (Spalio 31 d.)

Pavasarij susirgo traktorininkas Vyt. Laurinavičius. Reikėjo sąžiningo, darbštaus žmogaus jam pakeisti. Prikabinėtojų I. Morozo-

vui ir St. Šveckui nesisekė, traktoriai pristovėdavo ištisas dienas.

Vieną rytą į kolūkio kontorą atėjo malūno motoristas Stasys Vapsva ir kolūkio pirmininkui pareiškė:

– Malūno girmas ėmė sukkti elektra. Taigi manau, lengvai susitvarkys darbininkas A. Isakas.

Kolūkio valdyba apsvartė Stasio Vapsvos pareiškimą ir paskyrė jam traktorių, kuriam buvo reikalingas remontas. Tik prikabinėtojo dar nebuvo. Tačiau ilgai svarstyti, ką juo paskirti, neteko. Kolūkio eigulys Valentas Vaišnoras tapo Stasio bendradarbiu.

Keletą savaičių Stasys ir Valentas plūkėsi kolūkio dirbtuvėse. Pagaliau vieną pavakarę pasigirdo dateko balsas. Tai traktorininkai išvažiavo į kolūkio dirvas sėti žiemkenčių. Iš pasėtų kolūkyje 250 ha žieminių rugių daugiau kaip 150 hektarų buvo pasėta Stasio ir Valento įdirbtose žemėse.

Savo žodį šie traktorininkai tesi. Kolūkio vadovai jais didžiujosi. Stasys ir Valentas pirmauja ir rudens arime. Jų sąskaitoje – 100 ha suartų dirvų.

Nors nedidelė Stasio Vapsvos ir Valento Vaišnoro darbo patirtis, tačiau jų pastangos kaip galoma geriau dirbti džiugina žemdirbius, ūkio vadovus. Jie darbščiausiųjų ūkio žmonių būryje.

J. Jurka

Tauragnų kolūkio buhalteris

-----  
Danguolė Grabauskienė

### Gegužės 7-oji – Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos diena

Utenos r. savivaldybės administracija Utenos r. knygos, kalbos, spaudos puoselėtojus šios datos išvakarėse pakvietė į kompozitoriaus Juozo Karoso tėviškę Spraguičiuose, netoli Leliūnų.

Į šventę atvyko LR Seimo narė Milda Petrauskienė, Utenos rajono savivaldybės mero pavaduotojas Vidmantas Valinčius, mero patarėjai Henrikas Zabiela ir Gintautas Petravičius, Leliūnų seniūnė Lina Petronienė, Leliūnų Šv. Juozapo parapijos klebonas Alfredas Puško.

Smagu ir naudinga buvo dalyvauti protų mūšio žaidime, kur komandoms teko atsakyti į įvairius klausimus apie Utenos miestą, žymius žmones bei istorinius faktus.

Buvo daug sveikinimų ir apdovanojimų. Mūsų laikraštis „Po Tauragnų dangum“ taip pat buvo apdovanotas – gavome puikų albumą „Vėrinys tėviškei“. O aš dėkoju visoms mūsų laikraščelio korespondentėms ir foto korespondentams, su kuriais kartu leidžiame mūsų bendruomenės laikraštėlį. Dar už metų mes švęsime savo laikraščio dešimties metų sukaktį. Bus šventė!

**Padėka**

**Gražinai Grašienė** už padovanotus gėlių daigus, kurie greit pasipuoš žiedais ir papuoš Tauragnų gaisrinės aplinką.

Tauragnų gaisrininkų komanda

**KVIEČIAME**

Viešojo įstaiga „Vilniaus milžinai“ tęsdama projektą „Jei Tu neini pas džiazą, tai džiazas pas Tave tada ateina pats“ pakviečia į naują koncertą

Goff-Company grupė koncertuoja nuo 2007-ųjų. Lyderis – aktorius ir režisierius Grigorij Kofman. Muzikantai – Nikolaj Rubanov (St. Peterburgas, grupių „Aukcyon“, „Sojuz Kosmičeskovo Avangarda“ muzikantas, saksofonas ir kt. pučiamieji) ir Aleksej Ivanov (St. Peterburgas, grupių „Sojuz Kosmičeskovo Avangarda“, „FIGs“ muzikantas, būgnai).

**Gegužės 20 d. 19.00 Tauragnų kultūros namuose Goff-Company kviečia į koncertą-spektaklį „Pesny Harry“** (pagal Nobelio literatūros premijos laureato Harry Martinson eiles).

Renginys nemokamas.

**Aktualu**

Socialinė darbuotoja darbui su socialinės rizikos šeimomis mūsų seniūnijoje **Aldona Kirkienė** kreipėsi į mūsų laikraštėlį prašydama paskelbti prašymą dėl paramos sunkiai gyvenančioms šeimoms. Galbūt turite nereikalingų, bet dar tinkamų naudoti baldų (rašomųjų stalų, lovų ir kt.), taip pat užuolaidų, patalynės, kitų namų apyvokai reikalingų daiktų. Jie būtų perduoti tiems, kam labiausiai reikia.

Aldonos tel. 8 618 64107. Padėkime.

**Gegužės 19 dieną** (ketvirtadienį) Tauragnų sen. bus surenkamos buityje susidarančios pavojingos (galvaniniai elementai, liuminescencinės lempos, akumulatoriai, panaudoti tepalai ir kt.), didelių gabaritų (baldai, buitinė technika ir kt.) bei pakuotės atliekos. Gyventojus, turinčius tokių atliekų, prašome registruotis seniūnijoje (tel. (8 389 32 371).

Atliekas reikia atnešti prie gatvės, jos turi būti nesumaišytos su komunalinėmis atliekomis.

**Priimamos paraiškos ūkiniams gyvūnams įsigyti**

(www.tauragnai.eu)

Asmenys, kurie dėl afrikinio kiaulių maro paskerdė kiaules, gali teikti paraiškas gauti paramą įsigijus kitus ūkinius gyvūnus. **Paraiškos priimamos iki 2016 m. birželio 1 d.** Utenos rajono savivaldybės administracijos Kaimo plėtros skyriuje (Utenio a. 4, 320 kab.)

Tinkamos finansuoti išlaidos yra susijusios su kitų ūkinių gyvūnų, išskyrus kiaules, įsigijimu. Vienam pareiškėjui atlyginama iki 80 procentų ūkinių gyvūnų įsigijimo išlaidų, bet ne daugiau kaip 580 Eur.

Paramos gali kreiptis ir asmenys, kurie jau gavo paramą, bet neišnaudojo visos paramai skirtos sumos (580 Eur).

Dėl detalesnės informacijos galite skambinti tel. 8 389 64 012

**Nelaimės**

(informacija iš portalo u Diena.lt)

**Gegužės 7 dieną**, vidurdienį, ugniagesiams buvo pranešta, jog Stūglių kaime (Tauragnų sen.) dega garažas, priklausantis 90 metų senoliui K. Č.

Pirmiesiems į vietą atvykus Utenos rajono savivaldybės administracijos Priešgaisrinės tarnybos Tauragnų komandos ugniagesiams, jau liepsnojo medinis garažas, medinis sandėliukas ir garaže stovėjęs lengvasis automobilis „VW Golf“. Pastatai jau buvo sugriuvę. Gesinant gaisrą apie 12 val. 30 min. prie garažo po griuvėsiais buvo aptiktas stipriai apdegęs senolio kūnas.

Sudegę pastatai, supleškėjo ir automobilis, išsproginėjo garaže buvusios kuro talpos. Šalia išdegę apie 10 arų žolės ir miško paklotės. Nuo gaisro buvo apsaugotas kiek nuošaliau stovintis medinis gyvenamasis namas, kiti ūkiniai pastatai.

Kaip manoma, gaisras kilo dėl senolio neatsargaus elgesio su ugnimi. „Utenos dienos“ žiniomis, garbaus amžiaus vyriškis tvarkydamas avilius juos dezinfekavo atvira liepsna kaitinimo lietlempė. Ugnis persimetė ant sausos žolės, kuri degdama slinko link garažo. Manoma, kad senolis puolė jos gesinti ir netikėtai prie garažo kampo sukniubo. Žmogus sudegė.

**A+A Seniūnijoje**  
*balandžio mėn. mirė*  
**ANGELĖ LAZAUSKIENĖ, 93 m.,**  
*Vyžių kaimas;*  
**KAZYS ČIAČYS, 90 m., Bajorų**  
*kaimas.*  
**Užjaučiame artimuosius**

**Nuotraukos** Dainiaus Atkočiūno,  
Danguolės Grabauskienės, Aldonos  
Kirkienės, Žymanto Trimonio, taip pat  
iš asmeninių archyvų  
**Redagavo ir maketavo**  
Danguolė Grabauskienė  
**Spausdino** Utenos spaustuvė